

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Partes tantum quaedam Pentateuchi ante Alexandrum Graece redditae sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Herod. libr. 1. cap. 43, & seq. Diodor. libr. 1.

Joseph. Antiq. libr. 8. cap. 1.

Heliodor. libr. 2.

Phil. De vit. Mos. libr. 1.

Utrum Librorum Mosi Alexandro vetustior fuerit interpretatio. August. De ci. vit. Dei libr. 18. cap. 11. Bar on. Ann. 211. c. 11, & seq. Clearch. libr. 1. De somno apud Joseph. libr. 1. Contr. Apion. & Euseb. Prep. libr. 9. cap. 5. Arist. Protem. libr. De Septuag. Phil. libr. 2. De vit. Mosi. Epiph. De pond. & mens. cap. 9. Clem. Alex. Strom. 5. Euseb. Prep. Evang. libr. 8. 2. Macch. 1. 10. Scalig. in Euf. Chron. libr. 2. Partes tantum quaedam Pentateuchi ante Alexandrum Græce

Ex Ægypto venisse in Græciam Cadmum & Herculem tradunt Herodotus & Diodorus. Bacchica, aliaque sacra permulta ex Ægypto in Græciam traduxisse fertur Melampus. In Ægyptum quoque appulisse dicuntur Paris & Menelaus. Deinde vero Josaphatum regem Juda, & Ochoziam Israël, negotiatum misisse aliquos de suis in Thraciam, vicinasque Ponti regiones, perhibet Josephus. Psammitichus Ægypti rex, Ionum postmodum & Carum ope in regnum restitutus, agrum illis habitandum assignavit ad ostium Pelusiacum: quo tempore Græca primum lingua in Ægyptum est illata. Ab ostio autem Pelusiaco Memphim eos transtulit Amasis, tuendi sui causa; atque hi sedibus tandem in media Ægypto collocatis, ac præcipue Naucrati, cum reliqua Græcia creberrima commercia agitaverunt. Ægyptiorum autem narrationibus, mirifice capiebantur Græci, & quæcunque jactabat ea gens promissis accipiebant auribus, & inter suos sparsa proprios demum in usum convertentes. Αἰγυπτίους γὰρ ἀκούσαντες διήγησε τῶν, ἐκλεμισθῆς ἀκοῆς ἐπαρωγῶντων inquit Heliodorus. Omnis enim Ægyptiaca historia & narratio Græcicas aures valde allicit. Quamobrem maximam Græcicæ Theologiæ partem ex Ægypto profuxisse Herodotus confessus est. Græcis quoque innotuisse reor Mosi nomen & scripta per bella Persarum, tum in Asia minore gesta, tum in Græcia: quos inter militasse Ebræos aliquos, & Ebraicis etiam rebus imbutos fuisse Persas plerosque probabile est, cum in ipso Persicæ regionis meditullio etiamnum hærent Ebræi decem tribuum quas transtulerat Salmanasâr, & per annos septuaginta in media Babylonia reliquæ tribus captivæ fuissent. Cum autem in conferendis legum sacrarum Voluminibus tantam curam adhiberent Judæi, ut tenerentur habere, quemadmodum tradunt Judæorum Magistri, qui tandem fieri potuissent, ut non eos, quibuscum assidue conversabantur, studium aliquod legendarum harum scriptonum tangeret? Ita quidem evenisse scribit Philo, & generi humano perutile opus diu delitescere in tenebris, & intra gentis unius, ejusque exiguæ angustias contineri non potuisse agnosceret. Igitur Persis & Ægyptiis cognitas eas scriptiones, lectas, & quoad verborum saltem sensum intellectas fuisse dicendum est. Id si est, uti sane est, & eas quoque ad Græcos manasse negari non potest; quorum creberrima fuere in has regiones itinera, quique Persicam & Ægyptiam linguam frequenter & facile condiscabant. Testis Themistocles, qui ut Persarum regem absque interprete alloqui posset, Persicæ linguæ notitiam intra anni spatium comparavit. Testes Pythagoras & Plato, qui non aliter Ægyptias disciplinas capeßere se posse censuerunt, quam si regionis hujus loquelam pernoscerent.

II. Quid si Mosæici operis partem aliquam jam ante Persici Imperii excidium Græca lingua donatam dicamus? Verus hæc est profecto, & ab eruditissimis in utramque partem multum disputata controversia. Negat præcisè Augustinus interpretationem ullam Græcam Ptolemaica vetustiore extitisse: nec Platonem Scripturam sacram in Ægypto legere potuisse ait, quæ nondum esset Græce conversa. Idem sentit Baronijs, & recentiores plerique: aiunt enim novam interpretationem haudquaquam procuraturum fuisse Philadelphum, nec actum acturum, si quis hoc jam labore fuisset defunctus; huic significasse Demetrium Phalereum, vel e Poëtis, vel ex Oratoribus, vel ex Historicis neminem ausum esse Libros sacros attingere, eorumve meminisse, scripsisse Clearchum, multa Aristoteli à Judæo quodam fuisse exposita, quæ in Libris sacris habebantur; quod cur fecisset, si jam interpretatione fuissent donati, negare id ipsum Aristeam, & Philonem, & Epiphanium; nullam denique præcæ illius interpretationis particulam superesse. At his opponitur Clementis Alexandrini & Eusebii suffragium, qui diserte docent ante expeditionem Alexandri aliquam Mosæicarum scriptionum interpretationem Græcam extitisse: quorum sententiam non minor doctorum hominum numerus defendit. Pugnans illi auctoritate Aristobuli Philosophi Peripatetici, qui is ipse est Ptolemæi Philometoris magister, ad quem scripta extat epistola Judæ, Senatus, populique Judaici, in Epitome Machabaicorum, ut dixi supra. Quod cur infitatus sit Scaliger adversus Clementis & Eusebii auctoritatem, neque ipse causam affert, neque ego conjicere possum. Hæc, inquam, Aristobuli auctoritas, unica est opinionis hujus anchora. Atque ea profecto est hujusmodi, ut alijs præpollere videatur, cum hic ætatis illius fuerit proximus, qua interpretationem suam elaborarunt Septuaginta Senes, & antiquior illa usurpabatur: reliqui vero longe recentiores rei veritatem nonnisi per nebulam explorare poterunt.

III. Has inter pugnantis sententias mediam, eamque novam amplector. Aio enim non totum Pentateuchum, sed partes tantum quasdam ante Alexandrum Græce redditas fuisse. Nihil aliud sonant, si quis animum advertat, Aristobuli verba: ἀρκευώδεις δὲ τῶν διηγησίου, ὅθ' ἔτερον, τῶν τῆς ἀλεξάνδρου καὶ πρώτων ἑπικρατήσεως,

τά τε καὶ τὸ ἐξ ἀγροῦ ἐξαγωγὴν ἢ ἐβραίων τῶν ἡμετέρων πολιτῶν, καὶ ἢ τῶν γεγονότων *reddita sunt.*
 αὐτοῖς ἐπιφάνεια, καὶ κατέποιε τῆς χάρας, καὶ τῆς ὅλης νομοθεσίας ἐπέξηγας. *Ante Demetrium, Aristobul. apud*
 priusquam Persas domisset Alexander, alii interpretati sunt ea quae pertinent ad Ebraeorum po- *Euf. Pr. libr. 9.*
 pulariam nostrorum exitum ex Aegypto, & ad rerum quae ipsis contigerunt celebritatem, & *cap. 6. & libr.,*
 regionis expugnationem, & totius legislationis enarrationem. Si totum Pentateuchum vo- *23. cap. 12.*
 luisset significare, quorsum ejusmodi circuitione usus esset? aperte dixisset ante De-
 metrium Graece expositum fuisse Mosis volumen. Quod quoniam ita non erat, nem-
 pe id quod erat locutus est, & partes Graece conversas recensuit; exitum nimirum
 Ebraeorum ex Aegypto, praecipua miracula à Deo in eorum gratiam edita, pugnas
 item & victorias, & legislationis denique historiam. Igitur eo opere, non Genesis,
 neque Arca, aut Tabernaculi fabrica, non constructio instrumentorum & utensilium
 quae pertinerent ad sacrificia, non Pontificalium & Sacerdotalium vestimentorum de-
 scriptio, non populi recensio, non Legis repetitio, non Lex ipsa continebatur. Aliud
 est enim νόμος, aliud νομοθεσία, Lex, & Legislatio: habebatur illic νομοθεσία, non
 νόμος, quae tamen aliquando confunduntur. Insigniter igitur errarunt qui, haec ad prophe-
 ticos & historicos libros spectare nuper scripserunt, cum de νομοθεσία tantum age-
 re se Aristobulus testificetur. Manifesta haec sunt, sed manifestiora etiam quae subjun-
 xit: postquam enim ex hac interpretatione partium quarundam Pentateuchi, ple-
 raque Pythagoram & Platonem in suos usus transtulisse dixit: ἢ ὁ δὲ, inquit,
 ἐρωτώμενος τῶν διὰ τὸ νόμου πάντων ἐπὶ τῷ περὶ βασιλευσίντων φιλαδέλφου βασιλέως, οὗ δὲ
 περὶ νόμου, περὶ νομοθεσίας μείζονα φιλοτιμίαν, δημοφιλίαν τῷ βασιλεῖ περὶ νομοθεσίας
 ταῦτα αἰεὶ τούτων. *At integra interpretatio eorum omnium quae in Lege habentur, adornata est*
sub rege eo qui Philadelphi nomen tulit, progenitore tuo, à quo major rei huic adhibita est
cura & studium; rei administrationem procurante Demetrio Phalereo. Habetur locus hic
apud Eusebium libro Praeparationis Evangelicae nono & decimo tertio. Idem alter
significat, quem refert Josephus ex Epistola Demetrii Phalerei ad Ptolemaeum Phi-
ladelphum: δηλώ σοι τὰ τῆς ἰουδαίων νομοθεσίας βιβλία λέπειν ἡμῖν οὐδέ τις. χαλεπῶ-
σι γὰρ ἐβραίοις γαρχαυμῶνα, καὶ φωνῇ τῇ ἐθνικῇ, εἰσὶν ἡμῖν ἀσαφῆ· συμβέβηκε δ' αὐτὰ καὶ ἀμα-
λίστερον, ἢ ἔχει, συνημαθῆναι, διὰ τὸ βασιλικῆς οὐκ ἔστι περὶ νομοθεσίας ἀναγκαῖον
ἔχει καὶ ταῦτα ὡς δὲ σὺ δεικνύμενος ἐπιπέσειν οὐκ ἔστι σοι δοκῆ, βασιλεῦ, γὰρ ἡμεῖς τὰ τῶν ἰουδαίων
ἀρχαῖα, ὅπως ἀποστείλῃ τῶν προσηυμένων ἐξ ἀφ' ἐκείνης φυλῆς τοὺς ἐμπειροτάτους τῶν νό-
μων, ἀφ' ὧν τὸ τῶν βιβλίων σαφέας καὶ σύμφωνον εἶναι μαθόντες, καὶ τὸ καὶ ἰουδαίαν ἀκελεῖς
λαβόντες ἢ νομοθεσίας, ἀξίως ταῦτα τῆς οὐκ ἀναγκαῖας συνημαθῆναι. Significo tibi li-
brum legislationis Judaeorum deesse nobis cum aliis. Cum enim Ebraico charactere & patria
ipsorum lingua scriptus sit, intelligi à nobis non potest. Contigit autem & ipsum negligentius
quam postulat expositum esse, quod nondum regia ei cura consuluerit. (Qua profecto opinio-
nem nostram apprime confirmare, & rem omnino conficere fatendum est.) Necessè
est autem ut hos quoque habeas accurate elaboratos..... Quamobrem si ita tibi visum erit,
Rex, scribes ad Judaeorum Pontificem, ut ad te mittat seniores sex ex singulis tribubus, le-
gum peritissimos, à quibus postquam librorum illorum apertum & consonum sensum intelle-
xerimus, & accuratam acceperimus rerum interpretationem, digna hac desiderio tuo collige-
mus. Significat hoc ipsum alius quoque locus, qui est apud Aristeam & Eusebium;
ubi ait Philadelpho Demetrius, ἀκούσῃ μοι τῶν θεοπόμων, διότι μέλλω τινὰ τῶν νομοθε-
μιολογῶν ἐπιστάλασθαι ἐν τῷ νόμῳ περὶ τῶν νομοθεσιῶν, ταρχαυμῶνα τῆς ἰουδαίας πλείον ἡμα-
ρῶν ἰακόντα· ἀντιδρῶν τὸν Θεοπόμων, cum ex Lege nonnulla eorum quae jam fuerant in-
terpretatione donata, audaciori & liberiori sermone referre voluisset, mente emotum per dies
plus triginta fuisse. Quid aliud autem significant, τὰ νομοθεσιολογῶν ἐν τῷ νόμῳ, quam
partes Legis jam ante conversas? Unde plane efficitur, non omnes tum fuisse con-
versas.

Euseb. Praep.
 libr. 9. cap. 6.
 & libr. 13. cap.
 12.
 Joseph. Antiq.
 libr. 12. cap. 2.
 & Euseb. Praep.
 libr. 8. cap. 3.

Arist. Hist.
 lxx. Interpr.
 Euseb. Praep.
 libr. 8. cap. 5.

IV. His positis, jam in promptu est argumentorum solutio, quibus causae suae *Refelluntur*
 patrocinantur Adversarii. Ad lucubrandam novam interpretationem animum adjecit *argumenta*
 Philadelphus; plenam scilicet & integram, quia mutila & dimidiata antea circumfere- *Adversarie-*
 rebatur. Dixerunt Philadelphus & Demetrius nullum Graecorum ausum esse Libros *runt.*
 sacros attingere, vel eorum meminisse, quod fecissent utique si vetustior extitisset in-
 terpretatio: nempe deterrebantur poena Theopompi & Theodectis, qui id temere
 attentaverant; cum Libros illos, non in piorum usus interpretari, sed iis jam interpre-
 tatis abuti vellent. Unde etiam telum nobis ad defensionem sententiae hujus subministra-
 tur: nam si Libros sacros attingerent Theopompus & Theodectes, homines Graeci, &
 ut verisimillimum est Ebraicae linguae profus rudes, sequitur libros illos jam tum
 Graeco sermone fuisse expositos. Aristoteli sanctum Volumen interpretatus est Judaeus
 quidam: quippe viro magni & curiosi ingenii pars Voluminis hujus satis esse non po-
 terat. Negarunt Aristaeas, Philo, & alii ante Philadelphum Mosaicae Legis ullam ex-

